

Univerza v Ljubljani

Pravna fakulteta

**ZAKONSKA UREDITEV STAV NA KONJSKE DIRKE
V REPUBLIKI SLOVENIJI**

(diplomska naloga)

Avtor: Vito Šadl

Mentor: prof. dr. Klemen Podobnik, univ. dipl. prav., LL.M.

Ljubljana, november 2017

POVZETEK

Konjske dirke imajo pri nas dolgo in bogato zgodovino. A v nasprotju z veliko večino preostalih držav, kjer se lahko pohvalijo s podobno razvitostjo in tradicijo tega področja, stave na konjske dirke pri nas ne predstavljajo finančne osnove za razvoj reje športnih konj in organizacijo konjskih dirk.

Zakon o igrah na srečo daje možnost organizacije stav na prireditvah pod okriljem krovnih konjeniških organizacij, a s svojimi zahtevami in striktno regulacijo ne omogoča učinkovitega financiranja področja. Ekonomska analiza trenutne ureditve razkriva, da namena zakonodajalca, zapisanega celo v besedilu Zakona o igrah na srečo, s trenutno ureditvijo ni možno doseči.

Za uresničitev namena spodbujanja reje športnih konj, ki blagodejno vpliva na razvoj podeželja, lokalno ekonomijo in odpiranje novih delovnih mest, je potrebna celovita zakonska prenova področja stav na konjske dirke.

Ključne besede: igre na srečo, stave, stave na konjske dirke, konjske dirke, reja športnih konj, Zakon o igrah na srečo.

SUMMARY

Horse racing has a rich and long history in our country. However, contrary to the vast majority of other countries that can boast a comparable level of development and tradition of this area, horse-race betting in our country does not represent financial basis for the development of racehorse breeding and organisation of horse races.

The Gaming Act provides the possibility to organise betting at events under the auspices of umbrella equestrian organisations; nevertheless, the Act does not allow for an efficient financing of this field due to the requirements and strict regulation of the Act. The economic analysis of the current regime shows that the intention of the legislator, written down even in the wording of the Gaming Act, cannot be achieved under the current arrangements.

In order to realise the purpose of encouraging the breeding of racehorses, which has a beneficial effect for rural development, local economy and job creation, a comprehensive legislative reform relative to horse-race betting is needed.

Keywords: gambling, betting, horse-race betting, horse races, racehorse breeding, Gaming Act

KAZALO

<i>Povzetek</i>	3
<i>Summary</i>	4
<i>Kazalo</i>	5
I. Opredelitev pojmov	7
1. Konjske dirke.....	7
1.1. Zgodovina konjskih dirk.....	7
1.2. Kasaštvo.....	8
1.3. Galopski šport.....	8
2. Igre na srečo.....	10
2.1. Pojem iger na srečo.....	10
2.2. Zgodovinski pregled iger na srečo.....	10
II. Stave na konjske dirke	12
1. Razlika med stavami na konjske dirke in športnimi stavami.....	12
2. Zgodovina stav na konjske dirke.....	12
3. Gospodarski vpliv stav na konjske dirke.....	14
4. Pomembnost pravne ureditve stav na konjske dirke.....	15
III. Zakonska ureditev stav na konjske dirke v Sloveniji	17
1. Zakon o igrah na srečo (1995).....	17
2. Zakonodajna aktivnost na področju stav na konjske dirke.....	18
2.1. Aktivnosti pred sprejetjem Novele ZIS-C.....	18
2.2. Novela ZIS-C.....	19
2.3. Predlagane spremembe.....	21
3. Ekonomska analiza zakonske ureditve stav na konjske dirke.....	23
<i>Zaključek</i>	26
<i>Viri in literatura</i>	27

TABELI IN GRAF

<i>Tabela 1: Celotna statistika organizacije kasaških stav v letu 2014</i>	24
<i>Tabela 2: Skupni dobiček leta 2014</i>	25
<i>Graf 1: Razmerje med razliko vplačila-izplačila (dobiček) in vsemi dajatvami</i>	25

UVOD

Konjske dirke, konjereja in stave so neločljivo povezani pojmi. Da se ta krog lahko nemoteno vrti, je pomembna natančna in pravilna zakonska ureditev omenjenih področij, ki skrbi, da omenjen krožni proces ustvarja zelena delovna mesta, razvija ruralna območja, upošteva dobrobit živali in ljudi ter prispeva sredstva v državni proračun.

Prvo poglavje opredeljuje pojme – konjske dirke (kasaške, galopske) in igre na srečo. Naslednje poglavje prehaja na bistvo diplomskega dela, stave na konjske dirke. Skozi predstavitev razvoja so predstavljene njihove značilnosti, namen in ekonomski potencial ter argumentirana pomembnost striktne ločitve s športnimi stavami. Tretje poglavje podrobno analizira zakonsko ureditev konjskih stav v Republiki Sloveniji in jo reflektira na dejansko stanje.

V zaključku so zbrani pridobljeni in ponujeni predlogi za izboljšavo urejenosti dotičnega področja.

Cilj diplomske naloge je s kritično obravnavo teme poudariti pomen primerne zakonske ureditve konjskih stav kot osnovnega elementa za ustvarjanje pozitivnih učinkov na več področjih, od zaposlovanja, športa in ekonomije pa vse do skrbi za okolje.

Pred pisanjem diplomske naloge sem si zastavil tezo, da zakonska ureditev stav na konjske dirke v Republiki Sloveniji ne sledi namenu zakonodajalca in družbeni stvarnosti.

I. Opredelitev pojmov

1. Konjske dirke

1.1. Zgodovina konjskih dirk

Človek je konja udomačil okrog leta 4000 pr. n. št.¹ Približno 2000 let pr. n. št. so ga na orientu uporabljali kot vlečno žival in šele kasneje, približno 1200 let pr. n. št., kot jezdno.² Nekaj stoletij pozneje se omenjajo prve dirke s konji. V Grčiji so jih uvedli približno v času 23. olimpijade, leta 676 pr. n. št. Tudi v Rimu so videli v konjskih dirkah, ki so jih prirejali po olimpijskem zgledu, svete igre, posvečene bogovom – torej religiozna dejanja.³ V srednjem veku so se dirke razvile v Angliji. Začele so se že pred kraljem Henrikom II., o katerem je znano, da je okoli leta 1150 konjske dirke zelo izboljšal. Leta 1483 je bilo izdanih več zakonov o pospeševanju konjereje, za preizkušanje kakovosti konj pa so bile organizirane dirke. Javne dirke so začeli prirejati od leta 1663 naprej, prvi jockeyjski klub pa je bil ustanovljen v Angliji leta 1777. V tistem obdobju so že znane konjske stave. Dirke so se istočasno razvijale tudi v Italiji in Nemčiji.⁴

V konjeniškem športu poznamo naslednje tekmovalne discipline: galopske in kasaške dirke, preskakovanje ovir, dresurno, terensko, lovno jahanje in tekmovanja vpreg. Poleg konjeniških tekmovanj, na katerih preverjajo športne dosežke konj in jahačev, poznamo tudi različne konjeniške igre, kot so polo, sinjska alka, karusel in rodeo, ki so namenjene zabavi in rekreaciji.⁵

Pod pojem konjskih dirk spadajo galopske dirke, ki se delijo v ravne galopske dirke in v dirke z ovirami (dirke z ovirami iz šibja, dirke s trdnimi ovirami in lovne dirke)⁶, in kasaške dirke, ki jih delimo na kasaške dirke v sulkiju⁷ in kasaške dirke pod sedlom.⁸

---

¹ Tušak, Maks, Tušak, Maksimiljana, Psihologija konja, Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, Ljubljana, 2002, str. 22.

² Prav tam, str. 22.

³ Gizycki, Jerzy, Gorny, Alfred, Človek in hazard, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1972, str. 183–184.

⁴ Prav tam, str. 189–191.

⁵ Turk, Barbara, Treniranje konj in učenje jahanja, Zavod IRC, Ljubljana, 2010, str. 8 (dostopno na URL: http://www.impletum.zavod-irc.si/docs/Skriti_dokumenti/Treniranje_konj_in_ucenje_jahanja-Turk.pdf)

⁶ Križman, Urša, Srčni utrip pri mirovanju in različni obremenitvi angleških polnokrvnih konj, Diplomsko delo, Ljubljana, 2015, str. 15.

⁷ To je lahek dvokolesni voz, v katerega je vprežen konj in na katerem sedi voznik.

⁸ Šadl, Vito. »O kasaštvu.« Kas – Kasaški magazin, št. 3/ I. 2, Zveza društev kasaške centrale Slovenije, Ljubljana, 2015, str. 72–73.

1.2. *Kasaštvo*

V Sloveniji so predvsem razvite kasaške dirke, ki imajo neprekinjeno 142-letno tradicijo. Prve kasaške dirke so bile organizirane leta 1874 v okolici Ljutomera, čeprav so nekateri poskusi take vrste potrjeni že prej (dva meščana sta leta 1867 stavila, kdo bo prej prevozil pot od Maribora do Strassa, in sicer samo v kasu – to bi lahko celo šteli kot prvo uradno omembo stave na konjsko dirko pri nas). Leta 1875 je bilo v Ljutomeru ustanovljeno prvo konjsko dirkalno društvo, drugo tovrstno v Evropi, le dve leti za dunajskim.⁹

V slovenskem kasaškem športu je danes aktivnih 8 hipodromov po celi državi, na katerih klubi prirejajo dirke. V dirkah sta bila v letu 2016 udeležena 202 konja. Licenco za vožnjo na dirkah sta pridobila 102 voznika. Aktivnih je bilo 109 trenerjev, 141 lastnikov in 94 rejcev. Na organiziranih 23 tekmovalnih dnevih je bilo izvedenih 154 posameznih dirk, v katerih je bilo razdeljenih 192.923 evrov denarnih nagrad.¹⁰ Populacija vseh kasaških konj se ocenjuje na dobrih tisoč.¹¹ Krovna organizacija na področju kasaških dirk je Kasaška zveza Slovenije.¹²

Kasaštvo je zelo razvita gospodarska panoga tako v Evropi kot drugod po svetu, predvsem v Severni Ameriki in Avstraliji. V Evropi so glavne kasaške velesile Francija, Švedska in Italija.¹³

1.3. *Galopski šport*

Na spletni strani krovne organizacije za galopski šport najdemo zapis: »Slovensko galopsko društvo predstavlja krovno in regulativno organizacijo za galopski šport v Republiki Sloveniji. Galop v Sloveniji nima tradicije, saj že sama populacija angleških polnokrvnih konj temelji na skromnem številu živali, ki so zlasti v plemenskem delu populacije po večini

---

⁹ Baš, Angelos, Ljutomerske konjske dirke, Obzorja, Maribor, 1975, str. 20–26.

¹⁰ 2016 annual report, European Union du Trot, 2016 (dostopno na URL: http://www.uet-trot.eu/images/pdf-uet/en/publications/uet_annual_report.pdf).

¹¹ Bergant, Stane, Konjereja kot živinorejska panoga, Zelena dežela, št. 100, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Ljubljana, 2011, str. 6–9 (dostopno na URL: http://www.kgzs.si/Portals/0/Dokumenti/glasilo/ZD100_w.pdf).

¹² Osnovni podatki Kasaške zveze Slovenije, URL: http://www.zveza-kasaska-centrala.si/pages.php?id_meni=23&id=4

¹³ Šadl, Vito. »O kasaštvu.« Kas – Kasaški magazin, letnik 2/št. 3 (2015) str. 72–73.

uvožene. Rodovna knjiga je bila ustanovljena leta 1993 na pobudo maloštevilnega števila lastnikov, sami zametki organiziranih galopskih dirk pa segajo v leto 1997 in 1998.«¹⁴

Iz nekaterih ostalih podatkov na tej strani se da razbrati, da so bile v letih 2006–2008 organizirane dvojne galopske dirke letno.

Kljub omenjeni navedbi, da galopski šport v Sloveniji nima tradicije, nekateri viri (npr. programi dirk) govorijo o tem, da so se v svojem času galopske dirke pri nas pogosto odvijale kot dodatek kasaškimi dirkam. Na primer leta 1947, ko je bila v programu dirk ob organizaciji jugoslovanskega kasaškega derbija v Ljutomeru objavljena tudi startna lista »ravne galopske dirke brez izenačenja teže na progi 1600 m«.¹⁵ Da se je podobna organizacija galopskih dirk obdržala kar nekaj časa, dokazuje tudi dokument iz leta 1971, v katerem je navedena »revija galoperjev na progi 1400 m«.¹⁶ Veliko podatkov o razvoju galopskega športa najdemo tudi v brošuri, izdani ob 100-letnici Konjeniškega kluba Maribor leta 1982, v kateri je med drugim zapisano, da je »leta 1959 v klubskih hlevih stalo 21 jahalnih konj, od tega kar 10 polnokrvnih...« in da so bili mariborski galoperji »v Sloveniji nepremagljivi in so le v zagrebških našli enakovredne tekmece.«¹⁷ V nadaljevanju je kot aktualno stanje sicer zapisano, da »galopskih dirk v Sloveniji ne prirejamo. Nimamo tekmovalnih stez za galopske dirke in ne redimo toplokrvnih konj – galoperjev.«¹⁸ V osemdesetih letih se je na krilih posameznih entuziastov galopski šport v Sloveniji treniral v okolici Ljubljane, čeprav so se trenerji dirk udeleževali po drugih republikah tedanje Jugoslavije in v tujini.¹⁹

Galopski šport je po svetu najbolj razvit v Veliki Britaniji, Severni Ameriki, Franciji, Avstraliji, na Japonskem, v Hong Kongu ter v Združenih arabskih emiratih.²⁰

---

¹⁴ Slovensko galopsko društvo, URL: <http://www.sloturf.com/turf/>

¹⁵ Spored, Jugoslovanski kasaški derby miting v Ljutomeru, Kasaško društvo v Ljutomeru, 1947 (osebni arhiv).

¹⁶ Spored in vstopnica za konjske dirke v Ljutomeru 22. avgusta 1971, Konjeniški klub Ljutomer, 1971 (osebni arhiv).

¹⁷ 100 let, Konjeniški klub Maribor, Maribor, 1982, str. 17 (osebni arhiv)

¹⁸ Prav tam, str. 32.

¹⁹ Werbole, Stane, Galopska sekcija – zakaj ne?!, Konji in konjeniški šport, Letnik 3, Ljubljana, Januar 1984, str. 9–11.

²⁰ The World's 12 Richest Horse Races, URL: <http://myracing.com/worlds-12-richest-horse-races/>

2. Igre na srečo

2.1. Pojem iger na srečo

Igre na srečo po Zakonu o igrah na srečo (v nadaljevanju ZIS) so igre, pri katerih imajo udeleženci za plačilo določenega zneska enake možnosti zadeti dobitke, izid igre pa je izključno ali pretežno odvisen od naključja ali kakšnega negotovega dogodka.²¹

Delimo jih na klasične igre na srečo (številčne loterije, loterije s trenutno znanim dobitkom, kviz loterije, tombole, loto, športne napovedi, športne stave, srečelovi in druge podobne igre)²² ter posebne igre na srečo (v ZIS so med drugim našteje igre poker, ruleta, black jack, bingo, toto, stave ter igre na igralnih avtomatih), ki se smejo prirejati le v igralnicah.²³

Stave na konjeniška tekmovanja oz. stave na konjske dirke po naši trenutni ureditvi uvrščamo med športne stave, ki spadajo med klasične igre na srečo.

2.2. Zgodovinski pregled iger na srečo

Igre, pri katerih določi zmagovalca naključje, so stare skoraj kot človeška civilizacija.²⁴ Zgodovinarji so mnenja, da so celo kamenodobni ljudje metali kosti v zrak in se ravnali glede na to, kako so pristale.²⁵

Koščice so predstavljale predhodnika kocke. Te so prve našli iz obdobja sumerske civilizacije in v dolini Inda iz obdobja 2700–2550 pr. n. št. Dokaze o igranju različnih iger so našli tudi v Egiptu in seveda v stari Grčiji (kockanje je omenjeno tudi v Homerjevi Iliadi) ter starem Rimu, kjer je bilo razvedrilo takšne vrste zelo priljubljeno.²⁶

Hazardiranje (izraz arabskega izvora se je uveljavil v srednjem veku in dokazuje, da so bile igre na srečo razširjene tudi pri Arabcih) se je pojavljalo tudi na Slovenskem. Prednjačila so mesta severozahodne Istre, ki so v svojih statutih oz. mestnih zakonikih pogosto prepovedovale hazardiranje. Imuni na igre na srečo niso bili niti v osrednjem slovenskem prostoru, arheologi so namreč našli kocke na ljubljanskem gradu, s katerimi si je čas krajšala

---

²¹ 2. člen Zakona o igrah na srečo (v nadaljevanju ZIS), Uradni list RS št. 14/11.

²² 10. člen ZIS

²³ 53. člen ZIS

²⁴ Mihelič, Darja, Hazard, Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 1993, str. 17.

²⁵ Ussing, Troels, Tisočletne sanje o glavnem dobitku, History, št. 64/2017, str. 30

²⁶ Mihelič, Darja, Hazard, Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 1993, str. 17–21.

grajska gospoda, ob tem pa se omemba prepovedi igranja na srečo pojavi še v ptujskem statutu. Kontinuiteto igranja na našem območju izkazujejo razne prepovedi vladarjev v naslednjih stoletjih, vse do prve svetovne vojne. V prvi in drugi Jugoslaviji je bilo profesionalno ukvarjanje z igrami na srečo prepovedano. Podobno kot v nekaterih drugih državah so bile (posebne) igre na srečo dovoljene le tujcem, za slovenske državljane pa so postale legalne šele v samostojni Sloveniji leta 1991.²⁷

Prva sistematična zakonodajna ureditev tega področja (leta 1946 je določena pravila izdalo ministrstvo za finance z odlokom), ki ni bila pretežno usmerjena v prepovedi in kazenske sankcije, je bila objavljena leta 1962 s Temeljnimi državnimi zakonom o igrah na srečo. K igranju na srečo je prišteval loterije, tombole, športne napovedi, loto in druge igre, pri katerih končni izid ni (bil) odvisen od znanja in spretnosti udeležencev, ampak od naključja oz. negotovega dogodka. Prirejanje takih iger naj bi služilo pridobivanju finančnih sredstev za socialno-humane, kulturno-prosvetne in telesno-vzgojne namene ter za gospodarsko reklamo. Leta 1965 je bil ta zakon rahlo modificiran, istega leta pa je stopil v veljavo slovenski zakon o igrah na srečo. Njegov temeljni namen je bil pospeševanje turizma, zato je bilo urejeno predvsem prirejanje posebnih iger na srečo, ki je bilo dovoljeno delovnim organizacijam, ki so opravljale gostinske storitve ali organizirale kulturno-zabavne prireditve. Slovenskim državljanom je bilo tako igranje prepovedano.²⁸

Svojo zgodbo je pisala loterija, ki se je v Evropi razširila iz Italije. Kakor danes je bila že v 19. stoletju loterija vir državnih dohodkov. Država se je tudi kasneje zanimala za loterijo in dotaknila se je tudi zakonodaja v stari Jugoslaviji, kjer je bil istega leta kot Temeljni zakon o igrah na srečo sprejet tudi Temeljni zakon o jugoslovanski loteriji. Centralno (iz Beograda) vodeni sta bili igri športna napoved in loto, katerih dohodki so bili namenjeni družbenim organizacijam (kot omenjeno zgoraj).²⁹

---

²⁷ Mihelič, Darja, »Zločin« in »žrtve« hazardnih iger na Slovenskem v preteklosti, *Acta Histriae*, št. 12-2004, str. 178–182.

²⁸ Mihelič, Darja, *Hazard*, Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 1993, str. 48–49.

²⁹ Mihelič, Darja, *Loterija skozi stoletja*, *Historični seminar*, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Ljubljana, 1994, str. 219–237.

II. Stave na konjske dirke

1. Razlika med stavami na konjske dirke in športnimi stavami

Ključna razlika je v stavnem sistemu, saj se za stave na konjske dirke v večini (78 %) uporablja sistem totalizatorja, za športne stave pa sistem fiksnih kvot (bookmaking).

Totalizator pomeni, da se vplačila seštejejo, davki in dobiček se izvzamejo, preostanek pa se razdeli med vplačnike (stavce), tako da je stavni operater popolnoma neodvisen od rezultata dirke. Kvote se pri totalizatorju zaradi sprotnega izračunavanja spreminjajo do zaključka zbiranja vplačil, odvisne pa so od višine vplačil na posamezno izbiro (konja).³⁰ Stave so lahko vložene le na pozitivne rezultate, tako recimo stavec ne more staviti na poraz določenega konja, temveč le na njegovo zmago ali visoko uvrstitev. Totalizator zagotavlja visoko stopnjo varnosti pred nameščanjem rezultatov, kar krepi integriteto konjskega športa.

Stave na konjske dirke privlačijo igralce, saj združujejo mešanico sreče in poznavanja konj, voznikov, trenerjev in drugih specifik športa. Konjske stave so po izkušnjah več evropskih držav najmanj nevarne za nastanek odvisnosti in s tem ustvarjanje družbenih napetosti. Na Finskem so po uvedbi telefona za pomoč odvisnikom od iger na srečo ugotovili, da je le en odstotek klicev povezanih s konjskimi stavami. V Nemčiji so na podlagi dveh študij konjskim stavam pripisali 0,6 % oz. 1,7 % možnost za patološko odvisnost ob igranju konjskih stav. V Franciji so bile prav tako uvrščene šele na četrto mesto na listi zasvojljivosti od iger na srečo.³¹

2. Zgodovina stav na konjske dirke

Stave na dirke konj so poznali že Rimljani pri dirkah kvadrig. Množica več tisoč navdušenih gledalcev, obsedena od igralske mrzlice, se je kar tresla v razburjenem pričakovanju, kakšen bo izid dirk in stav³². Igra na srečo, ki je najtesneje povezana z jezdniškim športom, je iznajdba

---

³⁰ Pri sistemu fiksnih kvot se kvota po vplačilu več ne spremeni, torej stavec že takrat ve, točno koliko lahko dobi v primeru pozitivnega rezultata, pri sistemu totalizatorja pa je to jasno šele z zaprtjem vplačil.

³¹ EPMA position on Responsible Gaming, European Pari Mutuel Association, 2012 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMA_Common_position_on_Responsible_Gaming_Sept2012.pdf)

³² Gizycki, Jerzy, Gorny, Alfred, Človek in hazard, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1972, str. 172 (dostopno na URL: <https://archive.org/details/playdevilhistory00chaf>).

Angležev, ki so začeli z rejo angleških polnokrvnih konj za dirke v 18. stoletju. Konjske dirke naj bi bile predvsem preizkušnja konj za rejsko odbiro. Za financiranje teh čedalje zahtevnejših prireditev so se kot rešitev ponujale stave. Krile so materialno plat dragih prireditev, del dobička pa je bilo mogoče nameniti tudi za rejo. S takim namenom tega športa si lahko razložimo uradno strpnost do konjskih stav (dopuščali so jih celo v deželah, kjer so bile prepovedane vse igre za denar).³³

Stave so na konjske dirke so preraščale v vse večji posel. V Združenih državah Amerike v začetku dvajsetega stoletja so stavci na konjske dirke vplačali za pol milijarde dolarjev,³⁴ v letu 1968 pa že 15 milijard dolarjev.³⁵ Tudi v Evropi so bile v tem času stave na konjske dirke zelo priljubljene, najbolj na Švedskem, kjer so stavci samo na kasaške dirke vplačali kar 413 milijonov takratnih nemških mark.³⁶

Pri nas je virov o organizaciji in obsegu konjskih stav v preteklosti malo. Tudi Angelos Baš v svoji etnološki razpravi »Ljutomerske konjske dirke«, ki je najnatančnejši zgodovinski pregled zgodnjih konjskih dirk pri nas, stave le skopo omenja. Za obdobje pred drugo svetovno vojno trdi, »da so stave v tej dobi sicer kdajpakdaj potrjene, toda obiskovalci so takrat le prav malo stavili.«³⁷ Dokaze o stavah po drugi svetovni vojni lahko najdemo predvsem v programih konjskih dirk (sporedih) in pravilniku dirk³⁸. Spored iz leta 1947 tako oglašuje *totalizator* in v vodstvu prireditve štirim osebam nadene funkcijo totalizatorja. Domnevamo lahko, da so to bili pobiralci stav. Obiskovalcem organizator ponudi še stavno napoved.³⁹ V kasnejših sporedih⁴⁰ se stave redno pojavljajo, da pa so se takratni vodilni, pa tudi preostali v konjskem športu zavedali pomena organizacije stav za razvoj reje in športa,

---

³³ Prav tam, str. 187.

³⁴ Chafetz, Henry, *Play the devil*, Clarkson N. Potter, New York, 1960, str. 375.

³⁵ Kasaški koledar za leto 1968, Konjeniška zveza Slovenije, Ljubljana, 1969, str. 39.

³⁶ V kasaškem koledarju za leto 1967 najdemo podatke o vplačilih tudi za nekatere ostale evropske države: Avstrija – 11,5 milijona DEM, Nemčija – 128 mil. DEM, Nizozemska – 43 mil. DEM, Danska – 48 mil. DEM, Norveška – 50 mil. DEM (vir: Kasaški koledar za leto 1967, Konjeniška zveza Slovenije, Ljubljana, 1968, str. 7-46).

³⁷ Baš, Angelos, *Ljutomerske konjske dirke*, Obzorja, Maribor, 1975, str. 102.

³⁸ V pravilniku Kasaške zveze Jugoslavije iz leta 1958 tako najdemo opredelitev funkcije referenta za stave in prepoved igranja stav za za funkcionarje, v pravilniku iz leta 1981 pa le člen, ki določenim funkcionarjem prepoveduje igranje.

³⁹ Spored, Jugoslovanski kasaški derby miting v Ljutomeru, Kasaško društvo v Ljutomeru, 1947 (osebni arhiv).

⁴⁰ V sporedih iz let 1968, 1971, 1974 je samo navedeno, kdo je odgovorna oseba za stave. V poznejših (1985-1996) pa najdemo tudi že določena pravila in napotke. Najpogostejša je bila zmaga na pravilni vrstni red prvih dveh – dvojček.

lahko razberemo iz številnih člankov strokovnih revij, ki so izšli skozi daljše časovno obdobje.⁴¹

3. Gospodarski vpliv stav na konjske dirke

Stave na konjske dirke imajo veliko pozitivnih gospodarskih učinkov. Evropsko združenje ponudnikov totalizatorja (European Pari Mutual Association, v nadaljevanju EPMA) je v svojih raziskavah ugotovilo, da vsak izmed 170.000 tisoč dirkalnih konj v Evropi ustvarja 1,8 delovnega mesta. Delovna mesta, povezana s konjskimi dirkami, v Evropi predstavljajo 2,4 % vseh zaposlitev v kmetijskem sektorju, za potrebe konjereje pa so v Evropi obdelani 4 % kmetijskih površin.⁴²

Za razliko od preostalih športnih panog so konjske dirke v veliki meri odvisne od dobička od stav. V letu 2015 je bilo v Evropi na konjske dirke vplačano za 13,3 milijarde evrov stav, od česar je bilo skoraj tri četrtine vrnjenih stavcem, 1,22 milijarde evrov pa je bilo reinvestiranih v konjeniški sektor.⁴³ Nekateri priljubljeni športi, kot so nogomet, hokej, košarka, idr. se financirajo večinoma iz komercialnih virov (vstopnine, sponzorji, prodaja televizijskih pravic), medtem ko je konjeniški šport neodtujljivo vezan na stave, saj se v 65 % financira iz tega vira, le 20 % je prispevkov lastnikov konj ter rejcev, preostalih 15 % pa pride iz drugih virov.⁴⁴

EPMA je v svojih raziskavah dokazala direktno povezavo med višino vračila dobička iz konjskih stav v konjeniški sektor in številom delovnih mest v panogi. Jasna je tudi povezava med nagradnimi skladi na dirkah (ki so odvisni od vplačil na stave) in številom rejcev,

---

⁴¹ Nepodpisano, Kasaški šport pri nas danes, Dirkač, št. 1/ I. 5, Klub za konjski šport Ljutomer, 1974, str. 6 in Nepodpisano, O stavah čisto na kratko, Konji in konjeniški šport, št. 2–3/ I. 1, Konjeniška zveza Slovenije, Ljubljana, 1982, str. 40–31 in Reja kasaških konj v vpregi s kasaškim športom, Dirkač, št. 1/ I. 6, Konjeniški klub Ljutomer, 1984, str. 1–3 in Slavič, Janko, Kasaški šport delovno in strokovno zahteven projekt, Revija o konjih, št. 1/ I. 1, ČZP Kmečki glas, Ljubljana, 1994, str. 21.

⁴² The economic and social contribution of horseracing in Europe, European Pari Mutuel Association, 2009 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMA_Economic_impact_of_horse_racing_03Sept09.pdf).

⁴³ EPMA in 2015, European Pari Mutuel Association, 2015 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMAPOSITION_March2015.pdf)

⁴⁴ Sustainable funding od the european horseracing sector through pari mutual betting, European Pari Mutuel Association, 2008 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMA_WhitePaper_September08.pdf)

številom plemenskih žrebcev, številom plemenskih kobil in rojenih žrebet. Denarni skladi tako neposredno spodbujajo rejsko aktivnost.⁴⁵

Konjeniški sektor v Evropi s svojim ekonomskim, ekološkim in kulturnim vidikom ter več kot 40.000 rejci konj zagotavlja neposredno okrog 200.000 delovnih mest, posredno pa vsaj še enkrat toliko. Konjereja pomaga pri ohranjanju ruralnih območij, hrana za konje je pridelana lokalno in zagotavlja zelena delovna mesta ter potrebo po kmetijskih pridelkih. Vsaj 100.000 hektarjev zemlje, ki nima alternativne ekonomske rabe, je namenjeno za dirkalne konje.⁴⁶

4. Pomembnost pravne ureditve stav na konjske dirke

Pravni okvir stav na konjske dirke je ključni dejavnik razvoja konjskih dirk. Države v Evropi poznajo različne vrste pravnih ureditev področja stav na konjske dirke, bistvena razlika pa se pojavi v obveznosti prireditelja stav oz. stavnega operaterja, ki ponuja stave na konjske dirke, ali in koliko svojega dobička od organiziranja stav na konjske dirke mora prispevati nazaj v sklade za razvoj konjereje ter konjeniških panog.

Države ločimo na tiste z enotno ureditvijo in tiste z neenotno ureditvijo ponudnikov. Države z neenotno (ali nasploh neurejeno) ureditvijo nimajo enake regulacije za vse ponudnike. Tak primer je Nemčija, kjer je obvezen prispevek nazaj v konjski šport le za ponudnike stav s totalizatorjem. Tuje stavnice so dovoljene in »bookmakerji« (ki so povečini tujci) lahko ponudijo stavcem višja izplačila (ni davka). Primer države, kjer ni nobene obveze za povrnitev določenega odstotka v sektor konjskih dirk, je Belgija, kjer davek od stav na konjske dirke ni predviden za namensko uporabo v konjeniškem sektorju.

Države z enotno regulacijo ponudnikov stav na konjske dirke (na primer Francija, Švedska, Irska in Velika Britanija) uporabljajo enega od dveh mehanizmov za vračanje dela dobička nazaj v rejo in tekmovanja konj:

---

⁴⁵ The economic and social contribution of horseracing in Europe, European Pari Mutuel Association, 2009 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMA_Economic_impact_of_horse_racing_03Sept09.pdf).

⁴⁶ Sustainable funding of the european horseracing sector through pari mutual betting, European Pari Mutuel Association, 2008 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMA_WhitePaper_September08.pdf)

- zakon dovoljuje organizacijo stav na konjske dirke samo krovnim organizacijam za konjske dirke;
- določena je obvezna dajatev od prihodka vseh stavnih operaterjev, ki ponujajo stave na konjske dirke, in je namenjena za razvoj konjeniških dejavnosti.⁴⁷

V Nemčiji je v devetdesetih letih prejšnjega stoletja prišlo do kolapsa sektorja konjskih dirk, za kar lahko v veliki meri okrivimo njihov model neenotne regulacije ponudnikov stav na konjske dirke. Tok dogodkov, ki je pripeljal do kolapsa, je preprost za razumevanje – zmanjšanje stavnega prihodka povzroči znižanje nagradnih skladov dirk, kar zmanjša število nastopajočih konj. To povzroči upad kvalitete in zapiranje hipodromov ter zmanjšanje števila stavcev. Z zmanjšanjem števila stavcev se zniža prihodek od stav, kar logično zmanjša prispevek v konjski šport in povzroči zapiranje delovnih mest v konjeniški panogi – in krog je sklenjen.⁴⁸

---

⁴⁷ The economic and social contribution of horseracing in Europe, European Pari Mutuel Association, 2009 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMA_Economic_impact_of_horse_racing_03Sept09.pdf).

⁴⁸ The economic and social contribution of horseracing in Europe, European Pari Mutuel Association, 2009 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMA_Economic_impact_of_horse_racing_03Sept09.pdf).

III. Zakonska ureditev stav na konjske dirke v Sloveniji

1. Zakon o igrah na srečo (1995)

Prvi sistemski zakon, ki je urejal področje prirejanja iger na srečo v Sloveniji, je bil sicer sprejet že v letu 1965 in je veljal do leta 1980, ko ga je nadomestil nov zakon o igrah na srečo. Zakona sta se v pretežni meri nanašala na loterijske igre in igralnice.⁴⁹ Noben izmed obeh zakonov ni omenjal stav na konjskih dirkah, ki so spadale v področje športnih stav.⁵⁰

V letu 1995 je bil sprejet nov zakon o igrah na srečo, ki je določil pogoje za gospodarske družbe, ki lahko na podlagi koncesije Vlade Republike Slovenije prirejajo klasične in posebne igre na srečo. Med klasične igre na srečo so bile uvrščene tudi stave, a stave na konjske dirke niso bile posebej omenjene.⁵¹

Značilnosti Zakona o igrah na srečo so:

- je temeljni predpis, ki ureja sistem prirejanja iger na srečo;
- igre na srečo se lahko prirejajo le na podlagi dovoljenja oz. koncesije pristojnega organa;
- koncesija za trajno prirejanje klasičnih iger na srečo se dodeli za največ deset let in se po preteku te dobe lahko podaljša, vsakokrat za pet let;
- pristojni organ lahko podeli le dve koncesiji za trajno prirejanje klasičnih iger na srečo (sem spadajo loterijske igre in tudi stave – trenutno imata koncesiji Loterija Slovenije, ki organizira loterijske igre in je v državni lasti, in Športna Loterija, ki je edini ponudnik stav pri nas);
- le imetniki koncesij za trajno prirejanje lahko ponujajo spletne igre na srečo;
- podrobno so opredeljeni tudi pogoji, ki jih mora izpolnjevati ponudnik za pridobitev koncesije (organiziranost v obliki delniške družbe, obseg državnega lastništva ...);
- nadalje so opredeljeni še koncesijska dajatev, nadzor itd.⁵²

---

⁴⁹ Predlog Zakona o igrah na srečo, 2013 (dostopno na URL: http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/zakonodaja/ZIS_2013.pdf)

⁵⁰ Mihelič, Darja(osebna komunikacija, avgust 2017).

⁵¹ Predlog Zakona o igrah na srečo, 2013 (dostopno na URL: http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/zakonodaja/ZIS_2013.pdf)

⁵² Zakon o igrah na srečo - ZIS (Uradni list RS, št. 14/11).

2. Zakonodajna aktivnost na področju stav na konjske dirke

2.1. Aktivnosti pred sprejetjem Novele ZIS-C

Svet EU v smernici 390L0428 med drugim določa:

»Z namenom, da bi zagotovili smiselni razvoj reje konj in povečali donosnost te gospodarske panoge, je znotraj Skupnosti potrebno izvajati naslednje predpise. Reja konj, še posebej reja športnih konj, je najprej del kmetijske proizvodnje, zato nudi določenemu delu kmetijskih proizvajalcev osnovo za ustvarjanje njihovega prihodka.«

Vsebina smernice EU o reji športnih konj je lahko podlaga za vzpostavitev ekskluzivne ponudbe konjskega športa, je že leta 2004 ugotavljal mag. Janko Slavič.⁵³ Nadalje ugotavlja, da razen sprejetja »Dodatnega sklepa o pospeševanju in športni promociji Ljutomerskega kasača« v Državnem zboru leta 1996 ni bil uresničen noben poskus realizacije tega sklepa.⁵⁴ Trdi, da bi bil lahko prav ta sklep osnova za primerno zakonsko ureditev stav na konjske dirke.⁵⁵

Na poslanska vprašanja v zvezi s stavami na konjske dirke sta leta 2006 odgovarjala takratni minister za finance Andrej Bajuk ter ministrica za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Marija Lukačič. Slednja je navedla, da je njeno ministrstvo izvedlo vsa potrebna dejanja, da se »v sistemu kasaških tekmovanj vključi tudi stave na teh tekmovanjih«. Minister za finance je pojasnil, da stave na konjske dirke spadajo na področje športnih stav, za katere je koncesija podeljena Športni Loteriji d.d., ki se je v letih 2001–2003 odločila za organizacijo stav na kasaških dirkah, a da ni pokrila obratovalnih stroškov. Zaključil je z zagotovitvijo:

»... v kolikor bo izkazan javni interes za spremembo obstoječe ureditve prirejanja športnih stav in financiranje konjeniške dejavnosti, bo ministrstvo za finance, in prepričan sem, tudi v sodelovanju z ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri prireditvi športnih stav pristopilo k pripravi predloga sprememb in dopolnitev tega zakona o igrah na srečo ...«⁵⁶

⁵³ Slavič, Janko, Osemdesetletni podatki o selekciji kasačev, Ob 130-letnici reje kasačev in kasaških dirk, Kasaških klub Ljutomer, Ljutomer, 2004, str. 12.

⁵⁴ Prav tam, str. 13.

⁵⁵ Prav tam, str. 14–16.

⁵⁶ Glede priprave zakonske ureditve glede stav na konjeniških prireditvah, Poslanska vprašanja in pobude, Državni zbor, 2006 (dostopno na URL: http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/poslanskaVprasanjaInPobudelzbrano!/ut/p/z1/04_Sj9CPykyssy0xPLMnMz0vMAfIjo8zivT39gy2dDB0NLAz9DA08Pdw3c2CXQ0NQs31w1EV-Fsauhl4hhq7mxj7hhgY-BrpRxGj3wAHcDQgTj8eBVH4jS_IDQ0NdVRUBABt6XAI/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/p0/IZ7_KIOS9B1A081N10)

Leta 2008 je bil na pobudo Zveze društev kasaške centrale Slovenije (danes Kasaške zveze Slovenije) pripravljen Zakon o stavah na konjskih dirkah in bil aprila tega leta tudi posredovan poslanskim skupinam. Zakaj predlog ni bil vložen v nadaljnjo obravnavo, ni natančnega podatka.⁵⁷

Temeljne značilnosti predloga zakona, ki vsebuje 25 členov, so:

- zgleduje se po ureditvi v ostalih državah in stave na konjske dirke zaradi svoje specifičnosti izdvoji iz sistema športnih stav, ki so urejene v Zakonu o igrah na srečo;
- oceni trenutno stanje pri nas in predstavi primerjavo z drugimi državami (Francija, Švedska, Irska itd.);
- predvidi način podeljevanja in sistem koncesij, ki je podoben oz. praktično enak tistemu iz Zakona o igrah na srečo;
- predvidi izključno dovoljen stavni sistem totalizatorja (način določanja kvot glede na vplačila);
- delitev dobička opredeli po ključu: 60 % stavcem, 20 % rejcem, 10 % organizatorju in 10 % koncesionarju;
- opredeli tudi nadzor in sankcije (smiselno se zgleduje po ZIS).

2.2. *Novela ZIS-C*

Leta 2010 je Državni zbor sprejel dva Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (februarja ZIS-C in decembra ZIS-D). V ZIS-C se prvič pojem stav na konjeniška tekmovanja obravnava ločeno od športnih stav.⁵⁸

IHFAG6SE1011=CZ6_KIOS9B1A081N10IHFAG6SE10U7=LA0=Ejavadoc.include.path_info!QCPVprasanjaInPo budelzbranoView.jsp=#Z7_KIOS9B1A081N10IHFAG6SE1011).

⁵⁷ Kasaška zveza Slovenije (2017).

⁵⁸ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo – ZIS-D (Uradni list RS, št. 106/10)

Oblikovan je bil naslednji člen:

15. člen

Prireditelj, ki organizira športna tekmovanja, sme v prostorih, v katerih so tekmovanja, enkrat letno prirediti stave v zvezi s temi tekmovanji.

*Ne glede na določbo prejšnjega odstavka sme **prireditelj, ki organizira tekmovanje s kopitarji, prirediti stave v zvezi s temi tekmovanji**, ki se priredijo po določbah zakona, ki ureja živinorejo, največ 25-krat letno. Prireditelj si mora za prirejanje stav pridobiti soglasje ministra, pristojnega za kmetijstvo.*

Stave se lahko prirejajo le na naslednjih tekmovanjih kopitarjev:

- kasaške dirke,*
- kasaške dirke pod sedlom,*
- ravne galopske dirke in*
- galopske dirke prek ovir.*

Prireditelj občasnih klasičnih iger na srečo (med katere spadajo prireditelji, ki organizirajo tekmovanja s kopitarji) lahko priredi stave le na podlagi dovoljenja ministrstva za finance.⁵⁹ Predlogu za izdajo dovoljenja mora predložiti izvleček iz splošnega akta, sklep organa prireditelja o prirejanju stav z navedbo odgovorne osebe, pravila igre na srečo in finančno konstrukcijo.⁶⁰

Ministrstvo za finance odloča o predlogu za prireditev stav po prostem preudarku, upošteva pa predvsem namen, za katerega se prirejajo, vrednost izdanih srečk, skupno vrednost dobitkov, način žrebanja, ceno srečke ter premoženje, s katerim prireditelj zagotavlja izplačevanje dobitkov in izpolnjevanje drugih obveznosti.⁶¹

Od prihodkov, zmanjšanih za izplačane dobitke, mora prireditelj (v skladu s posebnim zakonom) izplačati 5 % na račun fundacije za financiranje dejavnosti športnih organizacij.⁶²

Vsa ostala pravila občasnega prirejanja klasičnih iger na srečo so enaka trajnemu prirejanju iger na srečo.

⁵⁹ 16. člen ZIS.

⁶⁰ 17. člen ZIS.

⁶¹ 18. člen ZIS.

⁶² 19. člen ZIS.

Predlagatelji amandmaja 553-V, s katerim so stave na konjske prireditve dobile svojo prvo posebno omembno v slovenski zakonodaji, so podali sledečo obrazložitev predlaganega člena: *»V predloženem zakonu je potrebna načelna ureditev stav na tekmovanjih kopitarjev – konjskih dirkah v smislu zagotavljanja nujno potrebnih finančnih sredstev za razvoj konjereje, ki je v slovenskem prostoru ogrožena. Lahko pa predstavlja poleg športnega izziva tudi pomemben vir dopolnilnih dohodkov, saj je na vsakih osem konj potrebno eno delovno mesto. Na območju EU ureja problematiko konjskih stav direktiva ES 90/428/EEC.«*⁶³

Ali se z uzakonjenim načinom organizacije stav na konjskih dirkah da »zagotoviti nujno potrebna finančna sredstva za razvoj konjereje, ki je v slovenskem prostoru ogrožena«, je zelo vprašljivo, saj predlagatelj ne ponudi nobenih konkretnih dejstev. Na kakšni osnovi predlagatelj opredeljuje eno delovno mesto na osem konj in ali je to cilj ali dejstvo, ni možno ugotoviti. Za povrh vsega se sklicuje na direktivo iz leta 1990, ki ne ureja problematike konjskih stav, kot je zapisal, temveč stav z nobeno besedo ne omenja. Naslov te direktive je »Direktiva sveta o prometu s kopitarji, namenjenimi tekmovanjem, in o določitvi pogojev za udeležbo na tekmovanjih«.⁶⁴

2.3. Predlagane spremembe

V letu 2010 je Vlada RS sprejela t. i. Strategijo razvoja iger na srečo⁶⁵, v kateri je znova potrdila, da je namen zakonske ureditve stav na konjske dirke v sedanji obliki razvoj reje športnih konj⁶⁶. V nadaljevanju ugotavlja, da je segment stav na konjskih dirkah v več kot polovici članic EU odprt za konkurenco⁶⁷ in da zakonodaja več držav določa, da se delež prihodka od stav na konjske dirke vloži nazaj v konjeniško dejavnost⁶⁸.

---

⁶³ 553-V amandma, Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrar na srečo, 2009 (dostopno na URL: http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=C12565D400354E68C125766C003E738C&db=kon_zak&mandat=V&tip=doc).

⁶⁴ Direktiva sveta o prometu s kopitarji, namenjenimi tekmovanjem in o določitvi pogojev za udeležbo na tekmovanjih, Svet evropskih skupnosti, 1990 (dostopno na URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:01990L0428-20080903&from=SL>).

⁶⁵ Dostopno na URL: http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Drugo/Posebna_podrocja/Igre_na_sreco/Opis/Strategija_razvoja_iger_na_sreco_v_Sloveniji.pdf

⁶⁶ Strategija razvoja iger na srečo, Vlada Republike Slovenije, Ljubljana, 2010, str. 32 (dostopno na URL: http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Drugo/Posebna_podrocja/Igre_na_sreco/Opis/Strategija_razvoja_iger_na_sreco_v_Sloveniji.pdf).

⁶⁷ Prav tam, str. 36.

⁶⁸ Prav tam, str. 44.

Na podlagi omenjene strategije so bili v zadnjih letih pripravljene novi predlogi sprememb ZIS. Najprej predlog leta 2013⁶⁹, nato pa še leta 2015⁷⁰, ki je bil modificiran v letu 2016 in pripravljen za obravnavo v Državnem zboru RS⁷¹.

Zadnji vsebuje tudi predloge ZDKCS (danes KZS):

- odpravi naj se omejitev glede števila dovoljenih tekmovanj v enem letu in vsakokratno dovoljenje ministrstva za finance;
- stave na konjskih dirkah naj se vključijo na stavne liste Športne loterije.⁷²

Končni predlog ZIS-F na novo opredeljuje razčlenitev iger na srečo, po kateri so stave zajete v poglavju »Prirejanje stav«⁷³, stave na tekmovanjih s kopitarji ter pogoji za njihovo prirejanje pa so zajeti v členu, ki pravi:

»Ne glede na 52.b člen tega zakona sme zaradi razvoja vzreje tekmovalnih konj in konjeniškega športa prireditelj, ki organizira tekmovanje s kopitarji, prirediti stave v zvezi s temi tekmovanji, organiziranimi po določbah zakona, ki ureja živinorejo, največ 25-krat letno.

Prireditelj, ki želi prirejati stave v skladu s prejšnjim odstavkom, mora za to pridobiti dovoljenje ministrstva, pristojnega za finance, ob predhodnem soglasju ministra, pristojnega za kmetijstvo.

Predlog za izdajo dovoljenja iz prejšnjega odstavka mora prireditelj predložiti najpozneje mesec dni pred datumom tekmovanja, na katerem namerava prirediti stave, in mora vsebovati najmanj:

- ime in sedež prireditelja;
- čas in kraj tekmovanja, na katerem se nameravajo prirejati stave;
- pravila stav;
- načrtovani finančni izid iz prirejanja stav.

Prireditelj, ki na podlagi dovoljenja iz drugega odstavka tega člena v koledarskem letu prireja stave na več tekmovanjih, lahko zanje pridobi eno dovoljenje, za katero zaprosi najmanj mesec dni pred prvim tekmovanjem, pri čemer mora zagotoviti ločeno evidenco o vplačanih stavah in ugotovljenih dobitkih v zvezi s posameznim tekmovanjem.«

Bistvenih sprememb, razen poenostavitve pridobivanja dovoljenja, tako ne prinaša.

⁶⁹ Predlog Zakona o igrah na srečo – 2013 (Dostopno na URL:

http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/zakonodaja/ZIS_2013.pdf)

⁷⁰ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo – ZIS-F (Dostopno na URL:

http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/lgre_na_sreco/Zakonodaja/ZIS-F_160615_objava.pdf).

⁷¹ Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo – ZIS-F (Dostopno na URL:

http://www.vlada.si/delo_vlade/gradiva_v_obravnavi/gradivo_v_obravnavi/?tx_govpapers_pi1%5Bsingle%5D=%2FMANDAT14%2FVLADNAGRADIVA.NSF%2F18a6b9887c33a0bdc12570e50034eb54%2Ff4c78245482d4f11c1257ff50027fa05%3FOpenDocument&cHash=85660d8a837002d3ad92e49ed62520bf)

⁷² Prav tam, str. 8 in str. 24.

⁷³ Prav tam, str. 33–35.

3. Ekonomska analiza zakonske ureditve stav na konjske dirke

Za potrebe analize smo uporabili podatke edinih dveh občasnih prirediteljev⁷⁴ klasičnih iger na srečo pri nas: Kasaške zveze Slovenije in Kasaškega kluba Ljutomer. Prva, krovna organizacija kasaškega športa v Sloveniji, je organizator stav na vseh kasaških prireditvah v Sloveniji, razen v Ljutomeru, kjer je Kasaški klub Ljutomer sam prevzel prirediteljstvo stav.⁷⁵ Prireditelj v skladu z ZIS vloži na ministrstvo za finance predlog za izdajo dovoljenja za prireditev občasne klasične igre na srečo. Pogoji za pridobitev dovoljenja so obvezni dokumenti, ki so priloga vloge, med drugim:

- finančna konstrukcija klasične igre na srečo;⁷⁶
- fotokopija plačilnega naloga BN 01N za plačilo upravne takse za izdajo odločbe v znesku 22,66 evrov⁷⁷;
- fotokopija plačilnega naloga BN 01N za plačilo stroškov postopka v znesku 83,40 evrov.⁷⁸

Prireditelj mora prav tako oddati Prošnjo za potrditev pravil občasne klasične igre na srečo in potrditev žrebne komisije,⁷⁹ kateri mora med drugim priložiti:

- fotokopijo plačilnega naloga BN 01N za plačilo upravne takse za izdajo odločbe v znesku 22,66 evrov;⁸⁰
- Fotokopija plačilnega naloga BN 01N za plačilo stroškov postopka v znesku 62,55 evrov.⁸¹

To pomeni, da ima na področju taks in tarif upravnih organov 191,27 evra stroškov na posamezno prireditev, na kateri bo prirejal klasične igre na srečo (torej v našem primeru kasaške stave).

Ker gre za prireditelja s področja športa, mora 5 % od prihodkov, doseženih s prodajo srečk oz. stav, zmanjšanih za izplačane dobitke, plačati na račun Fundacije za financiranje dejavnosti športnih organizacij.⁸² Po Zakonu o davku od iger na srečo (ZDIS) je prireditelj

---

⁷⁴ 13. člen ZIS.

⁷⁵ Kasaška zveza Slovenije (osebna komunikacija, avgust 2017)

⁷⁶ Obrazec MF, KIS-01: Planirana finančna konstrukcija igre na srečo/Obračun prihodkov in odhodkov igre na srečo.

⁷⁷ Tar. št. 1 in 3 Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10)

⁷⁸ Tar. št. 3 Uredbe o določitvi tarife stroškov na področju prirejanja iger na srečo (Uradni list RS, št. 41/05).

⁷⁹ 22. in 23. člen ZIS.

⁸⁰ Tar. št. 1 in 3 Zakona o upravnih taksah (Uradni list RS, št. 106/10)

⁸¹ Tar. št. 3 Uredbe o določitvi tarife stroškov na področju prirejanja iger na srečo (Uradni list RS, št. 41/05).

⁸² 19. člen ZIS.

dolžan plačevati še 5 % od davčne osnove (prihodki, doseženi s prodajo stav, zmanjšani za izplačane dobitke) kot koncesijsko dajatev.⁸³

Kasaške stave v taki obliki so oproščene davka na srečke, saj so z davkom obdavčene vse srečke, razen tistih, ki jih izdajajo društva ali neprofitne humanitarne organizacije s sedežem na območju Republike Slovenije v sklopu občasnega prirejanja klasičnih iger na srečo zaradi pridobivanja sredstev za financiranje lastne dejavnosti.⁸⁴

Iz Kasaške zveze Slovenije in Kasaškega kluba Ljutomer smo pridobili podatke o vplačilih in izplačilih na stavah za posamezne prireditve v letu 2014. Stave niso bile izvedene samo na dveh v celotnem letu, enkrat zaradi tehničnih težav, enkrat pa zaradi nezanesljivega termina prireditve. Celotna statistika skozi leto 2014 je taka:

Datum	Klub	Vplačila	Izplačila	Dobiček	Koncesija	FŠO	Takse
6.4.2014	KK Stožice	470,00 €	324,10 €	145,90 €	7,30 €	7,30 €	191,27 €
21.4.2014	KK Ljutomer	1.117,00 €	813,30 €	303,70 €	15,19 €	15,19 €	191,27 €
27.4.2014	KD Piramida	264,00 €	157,50 €	106,50 €	5,33 €	5,33 €	191,27 €
11.5.2014	KK Stožice	830,00 €	573,30 €	256,70 €	12,84 €	12,84 €	191,27 €
18.5.2014	KK Komenda	506,00 €	357,40 €	148,60 €	7,43 €	7,43 €	191,27 €
25.5.2014	KK Ljutomer	1.084,00 €	781,50 €	302,50 €	15,13 €	15,13 €	191,27 €
8.6.2014	KK Krško	358,00 €	228,60 €	129,40 €	6,47 €	6,47 €	191,27 €
15.6.2014	KK Šentjernej	490,00 €	320,60 €	169,40 €	8,47 €	8,47 €	191,27 €
22.6.2014	KK Ljutomer	1.447,00 €	1.049,90 €	397,10 €	19,86 €	19,86 €	191,27 €
29.6.2014	KK Komenda	564,00 €	382,30 €	181,70 €	9,09 €	9,09 €	191,27 €
6.7.2014	KK Stožice	316,00 €	216,90 €	99,10 €	4,96 €	4,96 €	191,27 €
13.7.2014	KD Krim	298,00 €	195,70 €	102,30 €	5,12 €	5,12 €	191,27 €
20.7.2014	KK Ljutomer	1.082,00 €	791,20 €	290,80 €	14,54 €	14,54 €	191,27 €
3.8.2014	KK Ljutomer	3.186,00 €	2.230,20 €	955,80 €	47,79 €	47,79 €	191,27 €
10.8.2014	KD Lenart	- €	- €	- €	- €	- €	191,27 €*
17.8.2014	KK Šentjernej	446,00 €	332,60 €	113,40 €	5,67 €	5,67 €	191,27 €
24.8.2014	KK Ljutomer	1.151,00 €	807,10 €	343,90 €	17,20 €	17,20 €	191,27 €
31.8.2014	KK Stožice	1.766,00 €	1.312,28 €	453,72 €	22,69 €	22,69 €	191,27 €
7.9.2014	KK Ljutomer	1.362,00 €	997,20 €	364,80 €	18,24 €	18,24 €	191,27 €
21.9.2014	KD Piramida	542,00 €	350,20 €	191,80 €	9,59 €	9,59 €	191,27 €
28.9.2014	KK Stožice	802,00 €	525,60 €	276,40 €	13,82 €	13,82 €	191,27 €
5.10.2014	KK Šentjernej	462,00 €	367,10 €	94,90 €	4,75 €	4,75 €	191,27 €
12.10.2014	KK Ljutomer	1.599,00 €	1.171,50 €	427,50 €	21,38 €	21,38 €	191,27 €
19.10.2014	KK Stožice	1.012,00 €	762,00 €	250,00 €	12,50 €	12,50 €	191,27 €
26.10.2014	KK Komenda	450,00 €	307,30 €	142,70 €	7,14 €	7,14 €	191,27 €
26.12.2014	KK Stožice	- €	- €	- €	- €	- €	- €
SKUPAJ		21.604,00 €	15.355,38 €	6.248,62	312,43 €	312,43 €	4.781,75 €
Povprečno na prireditvev		900,17 €	639,81 €	260,36 €	13,02 €	13,02 €	191,27 €

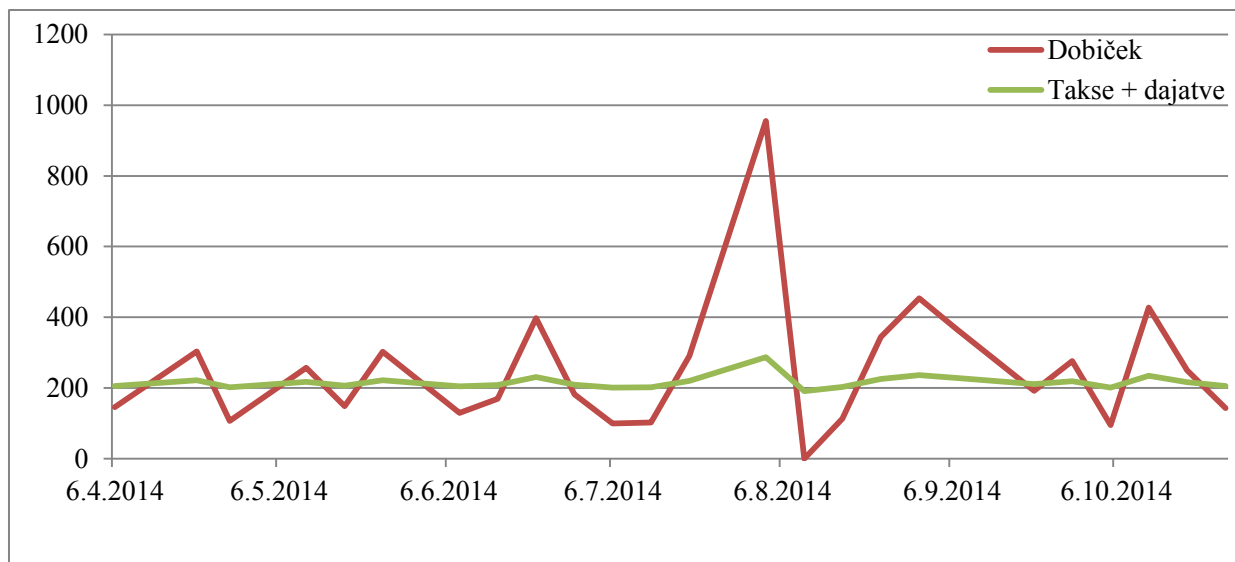
* Takse za prireditvev 10. 8. 2014 so bile plačane, saj stave niso bile izvedene zaradi naknadnih tehničnih težav na hipodromu.

Tabela 1: Celotna statistika organizacije kasaških stav v letu 2014

⁸³ 6. člen Zakona o davku od iger na srečo – ZDIS (Uradni list RS, št. 57/99).

⁸⁴ 3. člen Zakona o davku od srečk – ZDavS (Uradni list RS, št. 63/13).

Graf 1: Razmerje med razliko vplačila-izplačila (dobiček) in vsemi dajatvami

PRIHODKI	Vplačila	21.604,00 €
	Skupaj:	21.604,00 €
ODHODKI	Izplačila	15.355,38 €
	Koncesijska dajatev	312,43 €
	Dajatev FŠO	312,43 €
	Takse in tarife	4.781,75 €
	Skupaj:	20.761,99 €
DOBIČEK		842,01 €

Tabela 2: Skupni dobiček leta 2014

Iz vseh navedenih podatkov lahko potegnemo zaključek, da trenutna zakonska ureditev stav na konjske dirke v nobenem pogledu ne sledi namenu zakonodajalca, ki je želel zagotoviti »nujno potrebnih finančnih sredstev za razvoj konjereje, ki je v slovenskem prostoru ogrožena.«⁸⁵

⁸⁵ 553-V amandma, Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo, 2009 (dostopno na URL: <http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranzakonAkt?uid=C12565D400354E68C125766C003E738C&db=konzak&mandat=V&tip=doc>).

ZAKLJUČEK

Zakonska ureditev stav na konjske dirke pri nas je zelo skopa. Stave na konjske dirke so opredeljene le v enem členu ZIS, namen zakonodajalca pa se v realnosti ne uresničuje.

Bistveni elementi, ki oddaljujejo zakonsko ureditev od stvarnosti, so:

- **omejitev pobiranja stav na prireditvenem prostoru**, kar zmanjšuje popularnost stav na konjske dirke, saj nižji zneski vplačil pomenijo manjše dobitke, ti pa ne privlačijo stavcev k igri. Če bi odprli možnost stav prek spleta in izven hipodromov, bi stavci vplačali več, dobitki bi bili višji in popularnost stav na konjske dirke bi se povečala.
- **Del dobička se namenja za financiranje športnih organizacij in koncesijo namesto za neposredno financiranje reje in tekmovanj s konji**, kar je temeljni namen zakonodajalca v okviru trenutno veljavne ureditve.
- **Pretirana birokratska zapletenost in dragi stroški upravnih postopkov za posamezno prireditve**, kar je jasno razvidno iz ekonomske analize trenutne ureditve.

Rešitev težav na področju stav na konjske dirke lahko med drugim prinese:

- sprejetje zakona, ki bi zagotovil primerno vračilo deleža dobička od stav na konjske dirke nazaj v konjski sektor in omogočil drugim družbam iz EU, da organizirajo stave na slovenske konjske dirke ter pri tem upoštevajo načelo vračila deleža dobička;
- striktna ločitev stav na konjske dirke od športnih stav, predvsem glede razdelitve dobička;
- dovoljenje za organiziranje stav na konjske dirke tudi izven hipodroma in na spletu.

Zakonska ureditev stav na konjske dirke pri nas zaradi pomanjkljive ureditve zavira razvoj konjeniškega športa in reje športnih konj, ki ima zaradi blagodejnih ekonomskih, kulturnih ter ekoloških učinkov potencial, v katerega bi veljalo vlagati in ga v prihodnosti še dalje raziskovati.

VIRI IN LITERATURA

Knjige

- 100 let, Konjeniški klub Maribor, Maribor, 1982.
- Baš, Angelos, Ljutomerske konjske dirke, Obzorja, Maribor, 1975.
- Chafetz, Henry, Play the devil, Clarkson N. Potter, New York, 1960.
- Gizycki, Jerzy, Gorny, Alfred, Človek in hazard, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1972.
- Mihelič, Darja, Hazard, Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, 1993.
- Turk, Barbara, Treniranje konj in učenje jahanja, Zavod IRC, Ljubljana, 2010
(dostopno na URL: http://www.impletum.zavod-irc.si/docs/Skriti_dokumenti/Treniranje_konj_in_ucenje_jahanja-Turk.pdf).
- Tušak, Maks, Tušak, Maksimiljana, Psihologija konja, Znanstveni inštitut Filozofske Fakultete, Ljubljana, 2002.

Članki

- Bergant, Stane, Konjereja kot živinorejska panoga, Zelena dežela, št. 100, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Ljubljana, 2011, (dostopno na URL: http://www.kgzs.si/Portals/0/Dokumenti/glasilo/ZD100_w.pdf).
- Mihelič, Darja, Loterija skozi stoletja, Historični seminar, Znanstveno raziskovalni center SAZU, Ljubljana, 1994.
- Mihelič, Darja, »Zločin« in »žrtve« hazardnih iger na Slovenskem v preteklosti, Acta Histriae, št. 12-2004.
- Nepodpisano, Kasaški šport pri nas danes, Dirkač, št. 1/ l. 5, Klub za konjski šport Ljutomer, 1974.

- Nepodpisano, O stavah čisto na kratko, Konji in konjeniški šport, št. 2–3/l. 1, Konjeniška zveza Slovenije, Ljubljana, 1982.
- Nepodpisano, Reja kasaških konj v vpregi s kasaškim športom, Dirkač, št. 1/l. 6, Konjeniški klub Ljutomer, 1984.
- Slavič, Janko, Kasaški šport delovno in strokovno zahteven projekt, Revija o konjih, št. 1/l. 1, ČZP Kmečki glas, Ljubljana, 1994.
- Slavič, Janko, Osemdesetletni podatki o selekciji kasačev, Ob 130-letnici reje kasačev in kasaških dirk, Kasaških klub Ljutomer, Ljutomer, 2004.
- Šadl, Vito. »O kasaštvu.« Kas – Kasaški magazin, št. 3/l. 2, Zveza društev kasaške centrale Slovenije, Ljubljana, 2015.
- Ussing, Troels, Tisočletne sanje o glavnem dobitku, History, št. 64/2017.
- Werbole, Stane, Galopska sekcija – zakaj ne?!, Konji in konjeniški šport, Letnik 3, Ljubljana, Januar 1984.

Internetni viri

- Osnovni podatki Kasaške zveze Slovenije, URL: http://www.zveza-kasaska-centrala.si/pages.php?id_meni=23&id=4
- Slovensko galopsko društvo, URL: <http://www.sloturf.com/turf/>
- The World's 12 Richest Horse Races, URL: <http://myracing.com/worlds-12-richest-horse-races/>

Publikacije

- 2016 annual report, Europeenne Union du Trot, 2016 (dostopno na URL: http://www.uet-trot.eu/images/pdf-uet/en/publications/uet_annual_report.pdf).
- EPMA in 2015, European Pari Mutuel Association, 2015 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMAPOSITION_March2015.pdf)
- EPMA position on Responsible Gaming, European Pari Mutuel Association, 2012 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMA_Common_position_on_Responsible_Gaming_Sept2012.pdf)
- Sustainable funding od the european horseracing sector through pari mutual betting, European Pari Mutuel Association, 2008 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMA_WhitePaper_September08.pdf)
- The economic and social contribution of horseracing in Europe, European Pari Mutuel Association, 2009 (dostopno na URL: http://www.parimutuel-europe.org/Download/EPMA_Economic_impact_of_horse_racing_03Sept09.pdf).

Dokumenti

- Kasaški koledar za leto 1967, Konjeniška zveza Slovenije, Ljubljana, 1968.
- Kasaški koledar za leto 1968, Konjeniška zveza Slovenije, Ljubljana, 1969.
- Spored in vstopnica za konjske dirke v Ljutomeru 22. avgusta 1971, Konjeniški klub Ljutomer, 1971 (osebni arhiv).
- Spored, Jugoslovanski kasaški derby miting v Ljutomeru, Kasaško društvo v Ljutomeru, 1947 (osebni arhiv).

Pravni viri

- Zakon o davku od iger na srečo – ZDIS (Uradni list RS, št. 57/99).
- Zakon o davku od srečk – ZDavS (Uradni list RS, št. 63/13).
- Zakon o igrah na srečo – ZIS (Uradni list RS št. 14/11).
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo – ZIS-D (Uradni list RS, št. 106/10)

- Direktiva sveta o prometu s kopitarji, namenjenimi tekmovanjem, in o določitvi pogojev za udeležbo na tekmovanjih, Svet evropskih skupnosti, 1990 (dostopno na URL: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:01990L0428-20080903&from=SL>).

- 553-V amandma, Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo, 2009 (dostopno na URL: http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=C12565D400354E68C125766C003E738C&db=kon_zak&mandat=V&tip=doc).

- Predlog Zakona o igrah na srečo, 2013 (dostopno na URL: http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/zakonodaja/ZIS_2013.pdf)
- Predlog, Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo – ZIS-F (Dostopno na URL: http://www.mf.gov.si/fileadmin/mf.gov.si/pageuploads/Igre_na_sreco/Zakonodaja/ZIS-F_160615_objava.pdf).
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo – ZIS-F (Dostopno na URL:

http://www.vlada.si/delo_vlade/gradiva_v_obravnavi/gradivo_v_obravnavi/?tx_govpa_pers_pi1%5Bsingle%5D=%2FMANDAT14%2FVLADNAGRADIVA.NSF%2F18a6b9887c33a0bdc12570e50034eb54%2Ff4c78245482d4f11c1257ff50027fa05%3FOpenDocument&cHash=85660d8a837002d3ad92e49ed62520bf

- Strategija razvoja iger na srečo, Vlada Republike Slovenije, Ljubljana, 2010, (dostopno na URL: http://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Drugo/Posebna_podrocja/Igre_na_sreco/Opis/Strategija_razvoja_iger_na_sreco_v_Sloveniji.pdf).
- Glede priprave zakonske ureditve glede stav na konjeniških prireditvah, Poslanska vprašanja in pobude, Državni zbor, 2006 (dostopno na URL: http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/poslanskaVprasanjaInPobudeIzbrano!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfIjo8zivT39gy2dDB0NLAz9DA08Pdwc3c2CXQ0NQs31w1EV-Fsauhl4hhq7mxj7hhgY-BrpRxGj3wAHcDQgTj8eBVH4jS_IDQ0NdVRUBABt6XAI/dz/d5/L2dBISEvZ0FBI S9nQSEh/p0/IZ7KIOS9B1A081N10IHFAG6SE1011=CZ6_KIOS9B1A081N10IHFAG6SE10U7=LA0=Ejavax.servlet.include.path_info!QCPVprasanjaInPobudeIzbranoView.jsp==/#Z7_KIOS9B1A081N10IHFAG6SE1011).

Diplomske naloge

- Križman, Urša, Srčni utrip pri mirovanju in različni obremenitvi angleških polnokrvnih konj, Diplomsko delo, Ljubljana, 2015.